

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szombat 1909. augusztus 7.

175. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hóra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDFTÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Német töke Magyarországon.

Németország, a Hohenzollernek hatalmas, büszke birodalma erejének, gazdagságának, egységének és kulturájának tudatában a nagy nemzetek világversenyében az első helyet akarja kiküzdeni. „Deutschland, Deutschland über Alles!”

És építik a hajókat, a kereskedelmi gőzöket és a félelmetes páncélosokat, fejlesztik a koloniákat és fegyverzik tovább a hadsereget — a tökéletességig. Az imperialista-nacionalista szellemet maga Vilmos császár terleszti, éleszti, fújtatja és az egész ország minden apró s nagy fejedelemsége lelkesedik, hazafias tüzből és egyetlen vágyban egyesülnek, hogy a nagy-szerű, dicső, ragyogó terv mihamarább teljesedjék: a német birodalom legyen legelső a kontinensen. Európa vezére, amelyet még a konkurrens Angliának is fejet hajtva kelljen elismernie. És tagadni sem lehet, hogy ennek az ambíciónak szilárd alapja és kétségtelen jogosultsága is van.

Természetesen azonban ehhez az expansioniz politikához igen sok pénzre van szükség. Bülow a nagy koncepciókra hajló kancellár véget akart vetni a hitelekkel, kölcsönökkel való gazdálkodásnak, és egy messze kiható adóreformmal kívánta megoldani a finánciális kérdést.

Igazságos és a társadalom minden rétegére elosztott adóemeléssel óhajtottá előteremteni azokat a horrorális összegeket, amelyek elsősorban a haditengerészet imponálóan gyors, nagyarányú kibővítésére kellenek. A berlini birodalmi gyűlés ad hoc többsége azonban nem volt megelégedve Bülow adójavasolataival, mert ezek nemcsak az ingótöket, hanem az ingatlan a földbirtokot is terhelték volna.

Ez a majoritás a klerikális centrumból, a konzervatív agráriusokból és a porosz junke-
rektől eddig hazaárulóknak bélyegzett lengyelekből verődött össze.

A régi kormányzó blokkot fölrobbantották, ez kisebbséggé zsugorodott s az új blokk ugy átgurta az adóreformot, hogy a javaslat eredeti rendelkezéséből majd mi sem maradt meg. Ujra szövegezésében a reform a forgótöket sújtja teljességében, míg a nagybirtokot teljesen mentesíti az áldozathozatal alól. Az örökösödési adóra vonatkozó javaslatot végleg elvetették, a többi javaslatból pedig mindent kihagytak, ami az agráriusoknak nem volt inyére. Hiába tiltakoztak Bülow, a kincstári államtitkár (a birodalmi pénzügyminiszter), a sajtó a Hanza városok szövetsége, s a kipécézett osztályok, gyengéknek bizonyultak a nagy agráriusok, a konzervatív-kerikális lengyel többség támadásával szemben. A reakció győzött, a birodalmi kancellár megbukott s távoznia kellett állásából.

A kormányválság ezzel elintézést nyert, viszont abban a mobil töke immár teljes bizalmatlanságot kénytelen tanusítani az üldözö Németség ellen.

Magyarország most történelmi pillanat előtt áll. Alkalma és módja van arra, hogy a világ nagy gazdasági versenyében, amelytől eddig jóformán egészen elmarad, tisztességes pozíciót vívasson ki magának. Nem kell egyebet tennie, mint kaput nyitnia a Németországból száműzött nagytökének. Ha szeretettel fogadjuk a német kapitálist s neki szabad teret biztosítunk, akkor szívesen fog itt gyökeret eresztetni s eddig nem ismert arányokban, hatalmas vállalkozási kedvvel fogja föllendíteni kicsiny és pangó közgazdaságunknak minden ágát. Hogy ez ennek az országnak mily gyarapodását jelentené, azt számokban hirtelen ki sem lehet fejezni. Ennek a történelmi fordulathoz azonban nagy és fontos előfeltétele van: ha a német tökét be akarjuk ide édesgetni, akkor egyben garantálnunk kell azt is, hogy itt nem lesz kitéve a reakció üldözésének s bántódás nélkül gyümölcsözhet ezen a kiaknázatlan, áldott magyar földön.

Most még nem késő. Most utját lehet állani annak, hogy az agrárius-konzervatív-kerikális áramlat — porosz mintára — többségre vergődjék. A tavasszal, amikor az országgyűlés a Wekerle-féle adóreformot tárgyalta, ugyan már nyújtogatta csápjait az agrárius frakció, de a mi junkejeink még mindig inkább mamelukoknak mutatkoztak, mint agráriusoknak. (Az igaz, hogy a reform éppen eléggé tiszteletben tartotta az ő igényeiket.) Öszre azonban, ha Apponyi fuziója sikerül, lényegesen megváltozik a helyzet, amennyiben a kalsburgi grófnak az a célja, hogy Magyarországon is megállapítsa a centrum-politikát. Egyesíteni akarja többséggé az összes klerikális-konzervatív elemeket, sőt az agrár-pártot is ide szeretné beolvasztani. Tehát egy hasonló blokk támadna, mint most Németországban, sőt talán még a „hazaáruló” nemzetiségeket is sikerül a klerikálisoknak végleg megnyerniök, hiszen például a népiskolai javaslatnál már is együtt küzdöttek, nyílt és őszinte fegyverbarátsággal.

Minden erőnket megfeszítve kell ennél fogva arra törekednünk, hogy itt Magyarországon azok tüzhessék ki a diadalmi lobogót, akik az igazi negyvennyolcas liberalizmust, a Kossuth és Széchenyi közgazdasági irányát, a kereskedelem és ipar fejlesztését, a haladás és kultúra alapvető tényezőit akarják uralomra juttatni. Ez a maradiság és a fölvilágosodás harca és a nemzetet áll, hogy kié legyen a győzelem pálmája. Ettől függ, hogy a Franciaországból kikergetett kongregációk fekete siserahada, vagy pedig a Németországból kiüldözött, lendülettel, fejlődést és haladást jelentő nagy töke telepedjék itt le. Ezen fordul, hogy Magyarország fölvirágozzák-e, vagy visszasüllyedjen a közép-korba.

A glagolita ritus. Rómából jelentik, hogy a napokban a pápa a magyar és osztrák klérus nagy részére nézve fontos határozatot hozott. Elrendelte ugyanis, hogy a ritusoknak 1906. évi kongregációjában hozott dekrétumot az ó-szláv és glatolita-nyelvnek a szent liturgiában való használatára vonatkozólag, a szent-
szék hivatalos bulletinjében kell kihirdetni. A publikálás elrendelésére az a körülmény szolgáltatott alkalmat, hogy az említett dekrétumát a horvát és dalmát szláv papok egy része nem respektálja és a glagolica kérdése a határozat dacára is Horvátország, Dalmácia és Friul szláv klérusában heves egyenetlenkedésre szolgáltatott okot.

UJDONSÁGOK.

— A kereskedelmi és iparkama választásai. A kereskedelmi és iparkamarai választókat összeiró bizottság már július vége felé megkezdte működését s most a bizottság az összes aktív és passzív választójoggal bíró kereskedők és iparosok névjegyzékének összeállításán fáradozik.

Az összeírási munkát husz nap alatt kell befejezni. Minthogy a választási bizottság tagjait a rappresentanza választja meg, a kamarai választásokat csak a rappresentanza nyári szünideje után ejtik meg.

— Kivándorlási vizsgálat. Nákó Sándor gróf kormányzó tegnap Jekelfalussy Zoltán kamarás, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője, Pichler Lajos kivándorlási felügyelő és Hegedüs Valér, a kormányzóság kivándorlási előadója kíséretében megvizsgálta az új kivándorlási palotát és minden rendben talált. A kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke ma résztvett a Carpathia kivándorlási gőzösön megtartott szokásos hajóvizsgálaton is, mely alkalommal a hajó biztonsági felszerelését vizsgálták meg. Jekelfalussy kamarás és Pichler felügyelő egyébiránt holnap szombaton a Carpathiával Gibraltárba utaznak, hogy útközben ellenőrizhessék a kivándorlók ellátását s a velük való bánásmódot.

— Tézene. A városi zenekar ma pénteken este fél 9 órakor a Piazza Danten terezenét tart a következő műsorral:

1. Dumulin — „Üdvözet Monteleone-nak” — induló.
2. Mascagni — „Parasztbecsület”.
3. a) Czibulka — Stephanie „Gavotte”.
3. b) Coverley — „Az ezred átvonulása”.
4. Beethoven — „Leonore” — szimfónia.
5. Battaglia — keringő.

— Tüz a „Pollacsek” gőzösön. Az Atlantica hajóstársaságnak kőolajkikötőben horgonyzó „Pollacsek” gőzösen szénraktárában tegnap délután 3 óra felé tűz ütött ki. A „Mentő” gőzös Minach Antal révkapitány vezetésével teljes gőzzel a gőzshöz sietett s a tüzet sikerült fél óra alatt elfojtani.

— **Feljelentett börtönőrök.** Megirtuk, hogy július 15-én reggel az ügyészégi börtönből megszökött egy Jurkovich nevű fogoly, akit azzal vádolnak, hogy a via Polverierán levő nyilvános ház Fischer nevű portásának meggyilkolásában részes. A szökevény több óvárosi utcán keresztül rohanva egyik ház padlásán át a ház tetejére szökött, de a fogház személyzete üldözöbe vette s többek segítségével elfogták.

Most azt jelentik, hogy a börtönőrök ellen, kik a szökevény gyilkost elfogták, Jurkovich anyja feljelentést tett a rendőrségen, mert állítólag az elfogatáskor erősen megverték Jurkovichot, úgy hogy testének több részén sérüléseket szenvedett. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Feljelentett nyugalmazott rendőrfőkapitány.** A rendőrséghez érdekes feljelentés érkezett. A rendőrség san nicoloi kirendeltsége ugyanis feljelentette Dolzani Attiliót, a rendőrség nyugalmazott főkapitányát, mert a san nicoloi villája melletti barakkját tizenkét dalmát napszámosnak adta bérbe. A rendőrség megindította Dolzani ellen az eljárást, mert engedély nélkül lakást adott idegeneknek s azokat nem jelentette be a rendőrségnél.

— **Engedély nélküli szállásadásért.** Bleich Jozefina és Udovics Katalin pinturici városrészi asszonyok ellen a rendőrség a san nicoloi kirendeltség feljelentése alapján megindította az eljárást, mert barakkjaikban tizenegy dalmát munkásnak állandó éjjeli szállást adtak anélkül, hogy erre engedelmük lett volna s elmulasztották a rendőri bejelentést is.

— **Utlevél, mint közvetítés tárgya.** A rendőrségen feljelentették Schlitt György 25 éves paripási illetőségű egyént, aki jelenleg a Carpathia kivándorlási gőzösön van alkalmazva. Schlittet azzal vádolták, hogy egy Singer Béla névre kiállított utlevelet a Stabilimento Lazzarus Baccich nevű munkásának adott el nyolc koronáért, hogy még a Carpathiával Newyorkba utazhasson. A rendőrségen Ormai Simon rendőrtiszt hallgatta ki Schlittet, aki elmondta, hogy a feljelentés így nem felel meg a zalóságnak. Ellenben beismerte, hogy amikor még a Stabilimento Lazzarusnál dolgozott, megismerkedett Bscichal, aki elmondta, hogy szeretne utlevelet vásárolni. Később megtudta, hogy Singer Béla eladná az utlevelét. Ekkor a két embert megismertette egymással s Baccich megvásárolta Singer utlevelét nyolc koronáért. Schlitt az üzletet tehát csak közvetítette. A rendőrség a vizsgálat befejezése és a büntetés kitöltése után Schlittet hazatoloncoltatja.

— **Dijtalan munkaközvetítés a révhivatalnál.** Tudvalevő, hogy a belügyminiszter, Jekelfalussy Zoltán kamarás, a kivándorlási biztosi hivatal vezetőjének előterjesztésére elrendelte, hogy a hajókon munkát kereső egyének dijtalan munkaközvetítését a révhivatal végezze. A fiumei révhivatal most hirdetőment tesz közzé, hogy a hajókon munkát kereső egyének elhelyezése céljából dijtalan munkaközvetítési szolgálatot léptetett életbe.

Mindazok tehát, akik a révhivatal szolgálatát igénybe venni óhajtják, kötelesek pontos címüket és hajószolgálati körvevcskéjüket (esetleg utlevelüket, vagy munkakönyvüket) a révhivatalban leadni, mely a jelentkezőknek a jelentkezés sorrendje szerint a hajókra való szegődtetése iránt intézkedik.

Az alkalmazást keresők a régi egészségügyi épület helyiségében (a tengerészeti hatóság melletti házikóban) naponként délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között jelentkezhetnek.

— **Megbüntetett szökevény tengerész.** A révkapitányság tegnap Éva Gyula tengerészt mert az Orsova gőzsről megszökött 5 napi fogházra ítélte. Évát átadták a rendőrségnek a büntetés kitöltése végett.

— **Horvát felsőbb iskola Voloscában.** Mint értesülünk, Voloscában szeptember elsején horvát reáliskola nyílik meg.

— **Tengeri kirándulás.** A Magyar-horvát hajóstársaság közli, hogy vasárnap, augusztus 8-án kedvező idő esetén a „Tátra“ gőzössel Chersoba és a „Liburnia“ gőzössel Vegliába rendkívüli kirándulást rendez. A részletes programot az igazgatóság külön hirdetés útján teszi közzé.

— **A szerelemgyermek odisszeája.** Horvát Antal kovács ma megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy tegnap este felé megjelentek lakásán barátjójának, Z. Valeriának a szülei s az ebédöl asztalra egy négy napos csecsemőt tettek a következő szavak kíséretében: „Íme a gyermek!“ s ezzel eltávoztak. A rendőrség a gyermeket a kórházba szállította s megindította az eljárást úgy Z. Valéria, mint szülei ellen.

— **A járda elfoglalásáért.** A szolgálatot teljesítő rendőr feljelentette a Hotel Kvarnero tulajdonosát, mert ládákkal elfoglalta a járdát, a szabad közlekedést megakadályozva.

— **Ruha és ékszertolvaj.** Gisondo Franciska feljelentést tett a rendőrségen, hogy lakása egyik szekrényéből nyolcvan korona értékű fehérneműt ellopt. Ma reggel pedig észrevette, hogy egy 200 korona értékű férfi aranygyűrű is, amely brilliansal volt diszítve, eltűnt. A rendőrség keresi a tettest.

— **A Carpathia ingyen utasa.** A rendőrség ma letartóztatta Capor Iván 16 éves trieszti illetőségű egyént, mert a hajó Triesztben időzése alkalmával a gőzösről elbujt s csak ma vették észre, hogy jegy nélkül tette meg az utat Trieszttől Fiuméig.

— **Lipót Szalvátor főherceg Horvátországban.** Zágrábból jelentik: Gjurjevácban szerdán este fényes szerenádót rendeztek Lipót Szalvátor főherceg tiszteletére. Utána banket volt, amelyen a horvát parasztpárt vezére, Jalsepatics, hosszabb beszédben tolmácsolta a horvát nép ragaszkodását a főherceg irányt is hangoztatta, hogy a horvátok a legnagyobb örömmel fogadták az okkupált tartományok annexióját. A főherceg bemutattatta magának a szónokot és hosszasan, nagyon szívélyesen társalgott vele. Közben folyton zsviózták és viharos ovációkat rendeztek mellette.

— **Elítélt fogtechnikus.** Dorcich, a rendőrség bünygyi osztályának vezetője Pálmai István fogtechnikust Blasich dr. városi tisztí főorvos kettős feljelentése alapján jogtalan cimborlásért negyven korona, továbbá mert Horvát vasuti alkalmazott nejeinek négy fogát kihuzta, negyven korona, összesen nyolcvan korona pénzbüntetésre ítélte. A címtáblát a rendőrség elkobozta.

— **Rabló az ágy alatt.** Tegnap a késő esti órákban kellemetlen meglepetés érte Grélinger Jánost, az Adria hajóstársaság tisztviselőjét. Mikor a via Pomerio 11. számú házban levő lakása hálószobájába ment, hogy lefeküdjék, szokása szerint az ágy alá is benézett s észrevette, hogy ágya alatt egy fekete álarcos ember tartózkodik. Grélinger elkiáltotta magát, majd azt kérdezte, Máté, mit csinál az ágy alatt? Az álarcos felelet helyett az ágy alól kidugta kezét, amelyben revolver volt. Ekkor Grélinger gyorsan az éjjeli szekrényhez lépett, hogy annak fiókjából revolverét elővegye, azonban azt a kellemetlen felfedezést tette, hogy revolvere eltűnt. A rabló revolvere láttára Grélinger a nyitott ablakon át a Wranyiczányi kertbe ugrott más verzió szerint a lépcsőházon távozott s lakását nyitva hagyva a rendőrségért futott, hogy segítséget kérjen. Mire azonban a lakásba értek, az ismeretlen eltűnt. A rendőrségi kiküldött átkutatta a szobát s az ágy alatt egy farsangi dominó fekete álarcát, zsebkezdőt és rossz kabátot talált, amelyet a rendőrség bünyjelként lefogalt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Grélinger kihallgatása alkalmával elmondta, hogy takarítójára, Bertotti Marióra gya-

nakszik, akit az Adriánál nemrégén szolgálai minőségben alkalmaztak. Kárpáti rendőrtiszt Bertottit letartóztatta. Bünyössége mellett bizonyít, hogy Grélinger revolverét nála találták meg. A vizsgálatot folytatják.

Azt hiszik, hogy Bertotti kiakarta rabolni Grélingert, mert megtudta, hogy Grélinger nemrégén nagyobb összeget örökölt s címere a napokban nyolcezer koronás pénzeslevél érkezett. A szolga az örökségről úgy szerezhetett tudomást, hogy Grélinger a kiürített pénzeslevélén a nyolcezer számjegy mellé tréfából még egy nullát irt s a kijavított pénzeslevél borítékot az irodában mutogatta.

Grélinger Kalocsán nyaraló családját kellemetlen kalandjáról értesítette.

— **A kikötőből.** Augusztus 6. Érkezett: „Zrinyi“ magyar gőzös Valenciából 80 tonna vegyes áruval; „Medusa“ angol jacht Triesztből.

Távirat ◀▶ Telefon.

Kossuth Karlsbadba megy.

WIESBADEN, aug. 6. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter vasárnap utókurára Karlsbadba utazik. Egy újabb wiesbadeni táv-irat szerint Kossuth szeptember elsején érkezik Budapestre.

Automobil szerencsétlenség.

BUDAPEST, aug. 6. Kőszegi Arnold fővárosi bankár ma reggel budakeszi-i villájából automobilon jött Budapest felé. Az országuton sofförje egy omnibuszt akart kikerülni. A kerülés azonban oly szerencsétlen volt, hogy az automobil egyik mérföldjelző könek ment. Az automobil felborult, Kőszegi és sofförje pedig kibuktak az automobilból. Mindkettő agyrázkódást szenvedett. A kórházba szállították őket.

Megőrült törvényszéki bíró.

BUDAPEST, aug. 6. Bedő Béla dr. törvényszéki bíró tegnap este a Pannonia szállodában szállott meg. Két nagy jogi könyvekkel megrakott ládát szállítottak utána. Egy ideig csendesen viselkedett, majd csakhamar dühöngeni kezdett. Szobájában mindent összetört s rendőrt kiáltozott. Nagy nehezen megfékeztek s a főkapitányságra kísérték. A rendőrségen törvénycikkeket idézve óvást emelt a rendőrségre kísérés ellen, majd lecsendesedve kijelentette, hogy az erőszaknak enged. A Lipótmezőre szállították.

A nagyszerb pör főszereplőjének távozása.

BUDAPEST, aug. 6. Az összes fővárosi lapok ma azt a szenzációs zágrábi táviratot közlik, hogy Nasztics, a zágrábi nagyszerb pör főszereplője hirtelen elutazott Zágrábból és Budapestre utazott. Ezzel szemben ma délelőtt Szerajevóból távirat érkezett, amely azt jelenti, hogy Nasztics hosszabb tartózkodásra odaérkezett. Egy újságíró előtt Nasztics kijelentette, hogy nincs oka elutazását titokban tartani s Zágrábból való elutazása nincs összefüggésben a nagyszerb pör tárgyalásán ehangzott leleplezésekkel.

A szerb király betegsége.

BELGRÁD, aug. 6. Péter szerb király súlyosan megbetegedett. Bécsből táviratilag egy orvostanárt hívtak betegágyához. A professzor ma Belgrádba érkezett s a beteg megvizsgálása után a belgrádi kezelőorvosokkal konziliomot tartott. A bécsi orvostanár Péter szerb királynál érlemeszedést állapított meg s a királyt minden izgalomtól tiltotta. Állapota válságos.

Agyonlőtt erdész.

LIPPA, aug. 6. Stoppai Péter uradalmi erdészt rendes kerülő útja alkalmával ismeretlen tettesek agyonlőtték. Felesége hosszabb ideig várta, hogy hazajöjjen, majd rosszat sejtve férje keresésére indult, akinek holttestét az árokban találta meg.

A berlini kerékpárverseny újabb áldozata.

BERLIN, aug. 6. Két hét előtt történt a régi Fűvészkert versenypályáján az a borzalmas katasztrófa, mikor két motoros kerékpár összeütközött s az egyik a közönség soraiba röpült, azután a benzintartó felrobbant és nagy tűzvész támadt. Hét halálos áldozata volt a balesetnek és sok súlyosan sebesültet vittek a kórházba. Ma meghalt egy Schmidt nevű kereskedő, a katasztrófa nyolcadik áldozata.

A megrendszabályozott spanyol lapok.

MADRID, aug. 6. A félhivatalos közlések egyre azt újságolják, hogy minden a legnagyobb rendben van. A harctéren győztek a spanyol fegyverek, felkelés nincs, illetve jelentéktelen és akik valóban számot adhatnának a helyzetről: a lapok mélyen hallgatnak, vagy valótlanságot közölnek. Ha merészel mégis valamelyik igazat írni! „A Correspondencia de Espana” című lapot tegnap lefoglalták, a kiadóját pörbe fogták, mert egy jankijáltást hallatott, amelyből megtudhatták, hogy a mult keddi ütközetben nem 200 ember esett el — mint a tudósítás jelentette, hanem jóval több mint 1300. Pedig a vidék kinos aggodalommal várja mindennap a híreket. Szeretteiről kíván értesítést hallani, a lapok azonban hallgatnak, mert hallgatni kénytelenek. Szerepüket most a szájbeszéd vette át. Autentikus hírek nem jelennek meg, szájról-szájra jár tehát, mi történik a harctéren, mit tesz a kormány, milyen erőszakos és kegyetlen eszközökkel akarja eltaposni a forradalom kiütköző viperafejét. Beszéli, hogy szakadatlanul folynak a letartóztatások, ami által elejét akarják venni a készülő általános sztrájkoknak, amely kezdetben Madrid területére szigetelődnek. Az elfogottak közt van a szocialisták vezére: Pablo Iglezias, azonkívül számtalan jeles szocialista és republikánus érzelmű vezérférfit. Félt, hogyha a nemzet biztos tudomására jut annak, amit csak szóbeszéd-ből tud, a forradalom oly elemi erővel tör majd ki, hogy lehetetlen lesz gátat vetnie ellenében.

A nyugalom helyreállt.

MADRID, aug. 6. Ma érkezett Barcelonai hírek szerint a nyugalom ott teljesen helyreállt. Nem igaz, hogy a forradalmárok apácákat égettek el elevenen máglyán, de tény, hogy sok papot és szerzetest lemészároltak. A piarista kolostor pompás könyvtárát, mely 30.000 művet tartalmazott megégették.

A melillai harctérről.

MELILLA, aug. 6. A kabilok megtámadtak egy élelmiszert és municióval megrakott kocsit. Többet megsebesültek.

Német-orosz határsértés.

BERLIN, aug. 6. Pétervárról táviratozza a Tageblatt tudósítója: A Börsenzeitung közli, hogy orosz határőrség és német határőr között német területen összeütközés történt és az orosz határőrök a német katonát lefegyverezték. A berlini kormány pétervári képviselője bejelentette az esetet az orosz kormánynak és egyidejűleg azt ajánlotta, hogy az esetet utalják a hágai döntő bíróság elé. Hír szerint a pétervári kormány ezt az ajánlatot nem hajlandó elfogadni.

Véres megtorlás.

PÁRIS, aug. 6. Barcelonából táviratozzák, hogy tegnap a városi tanács előtt indítvány került tárgyalásra, amely arra irányult, hogy a város ítélje el a forradalmi mozgalmat. Az indítvány mellett 22 szavazat esett, míg 16-an ellene szavaztak. Nagy felhaborodás volt Barcelonában, hogy St.-Juisben tömegesen végzik ki a letartóztatott forradalmárokat.

Edvárd király Marienbadban.

MARIENBAD, aug. 6. Edvárd angol király augusztus 11-én délután 5 órakor érkezik Marienbadba.

Hajótörés.

LONDON, aug. 6. A „Schaw-Savilla—Line” „Moori” gőzöse, mely Új-Zeland felé tartott Fokföld és Cape Point között hajótörést szenvedett. A hajó személyzete közül kilencen vízbefuttak s a többi ötvenegyről nem érkezett hír. A hajón utas nem volt.

A stockholmi sztrájk.

STOCKHOLM, aug. 6. A sztrájkolók közül többen vidékre utaztak, hogy a mezőgazdasági munkásokat is sztrájkra bírják. A sztrájkolók és a katonaság között véres összeütközés volt. Harminc sztrájkolót letartóztattak.

Leégett gyár.

TROPPEAU, aug. 6. Az itteni nagy gyapotszövő gyár ma reggel kigyulladt. Eddig a gyár keleti oldala, a raktárak s egy melléképület pusztult el. Az oltásnál több tűzoltó megsérült. A kár több mint félmillió korona.

A Smith és Meynier I. szab. fiumei papirgyár részv. társ. azonnali belépésre keres tisztviselőt,

ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban teljesen bírja és különösen a gép- és gyorsírásban jártas. Jelentkezés személyesen.

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Autóbilok.

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbazia emlékekben. Saját javítóműhely Olcsó árak.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számoşabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Nora Hansi német énekesnő,
Fiory Ada, bécsi szubrett,
Lengyel Margit táncosnő,
Minervini Giustino csodálatos műsora,
Hausen Edith bécsi romanc-énekesnő,
Wagner Fritz német kórikus,
Flores Elisa nápolyi énekesnő,
Les Minervini olasz duett.

Luna & Styx óriási villanyos-zenei attrakciók.

Karmester:

Virgilio Virgili

Rendező:

Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina Jelcich-ház)

új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Sertőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Árusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és
a sertőzdenek különleges, a leghiresebb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István” védjegyű

Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesítettnek.

Díjmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksőrok.

Fontos ujítás!!

A sertőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A sertőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

FILIPPOVICH EDE
fi és női fodrász terme
 Fiume, Deák-korzó 30. szám
 külön női teremmel, hol fejmosás vil-
 lanyos készülékekkel, hajfestés, manicure,
 pedicure és mindennemű haj- és fésülési
 munka kifogástalan jó és gyors kivitelben
 végeztetik.
Előkelő uri fodrász terem.

Catti György utóda
 cs. és kir. udvari szállító
GYÓGYSZERTÁRA
 a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
 azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
 minden gyógyszerészeti különlegesség,
 gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
 toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.
 Egy elegánsan butorozott

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA
 betétkönyvek és folyószámlák után
4% netto kamatot
 térít meg feleinek.
 A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

MEGNYILT!
 Az új modern berendezésű
„IDEAL“ kávéház
 FIUMÉBAN
 a Via del Molo és Via del Porto sarkán

Legkitünőbb italok! --
 Kifogástalan kiszolgálás!
 Nagy választék lapokban!
 Állandóan frissen csapolt sör!
GILBERT JÓZSEF.
 igazgató.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
 részvénytársaságának.
 (gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.
 Roda: Urményi-tér 6. — Telefon szám 226.
 Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
 A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
 talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
 gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandó-
 dón raktáron van kiviteli és márciusi sör,
 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
 palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
 kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
 szer- és csemege-üzletben.
 Mindenkori friss csapolás:
 Főképviselet: Rupnik Emil, Urményi-tér 6.

Még azokat is, akik éveken át mást
 használtak, meghódította a valódi

ERŐ
SÓSBORSZESZ,
 mert mindazt egyesíti magában amit egy
 igazán jó és hatásos házi készítésű várni lehet.
 Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősíti és
 edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan
 mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban.
 Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
 koronás üvegekben.
 Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld
 utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése
 után.

KOSMOS labororium, GYŐR.
 Kapható mindenütt.

Fleischhacker C.
tejcsarnoka
 és kávémérése a Piazza Elisabetta és
 Adamich utca sarkán, (az Adria palotá-
 val szemben).

Gróf Pejacsevics féle teavaj
 kizárólagos elárúsítása.
 mindenkor frissen.
 Tej, tejföl, túró és vaj és Tiszta akácméz
 nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

Ujságkihordó
 (asszony vagy leány is) jó fizetéssel
 azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
 vatalában Vicolo dell Ospedale Casa
 Wurzer I. em.

„DE LA VILLE“
 SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
 FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
 Helybeli vendégek az étlapárakból
 20% engedményt kapnak.

A kávéházban estenként **HORVÁTH PALI**
 cigányzenekara **GÁBOR** kisbögös szólístá-
 val hangversenyez.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Átköltözés
 1909 augusztus 1-étől
Standut Oel Company
 irodája Fiume
Via Riva 2. sz. I. emeleten van.

Magyar okleveles szülésznő,
 ki horvátul és németül is beszél a n. é.
 hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja
 magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via
 Gisella 9. sz.

3 világos szoba
 a város központjában fiatal embereknek
 esetleg családnak is kívánságra ellátás-
 sal együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Lido-Velence Splendide szálló
Villa Principessa Giovanna
 Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes
 fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére.
 Nagy előcsarnok terraszok, villanyvilágítás, lift, köz-
 ponti fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem.
 Külön lakásrészek fürdővel és toalette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások
 családok részére igen mérsékelt áron.
Nagy étterem. — Elsőrendű konyha és kiszolgálás.
 Pilseni és müncheni sör.

ABBAZIA
Petriz Szálló és Étterem
 (azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha.
 Naponta friss halak. Kőbányai polgársör
 és pilzeni ösforrás. Válogatott borok.
 Új tulajdonos **Petriz József,**
 az Emma penzió tulajdonosa is.

Megnyilt! Megnyilt!
 — Az ujonnan átalakított —
„Monte Verde“ vendéglő
 kerthelyisége. Kitűnő kiszolgálás. Finom
 ételek és italok.
 Naponta cigányzene.
 A magyarok legkedelmesebb szórakozó
 helye.
 A vendéglős.

LIDO-VENEZIA
HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ
 Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótár-
 saság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berende-
 zése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás
 jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
 Teljes penzió tiz lírától feljebb.

FLORIÁN KÁVÉHÁZ
VELENCE Szt. Márkus-tér.
 Elsőrendű kávéház. Az idegenek
 találkozó helye.
 Kitűnő fagyalt alla napoletana.
 Tea, kávé, csokoládé, cukrászüté-
 menyek stb.
Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ
VELENCE, Szt. Márkus-tér.
 Csokoládé, tea, cukrászda,
 frissítő italok, likörök és finom
 borok.
**A Velencét látogató magya-
 rok találkozó helye.**

Nem kell többé téztát otthon készíteni!
 Friss tojással bolognai módra ké-
 szült téztata kapható a vásárcsarnok
 23—25—27—29. sz. rekeszeiben.
 főraktár
PONZECCHI R. U. téztagyárában
 Via Canale 2. - Fiume - Vicolo Bottai
 Telefon 777. sz.
 Olasz téztát raktára. Paradicsom
 és konzervek raktára.

Első fiumei magyar
kárpitos és diszitő
 Fiume, Corsia Deák 38 és Via Ger-
 mania 33.
 Egy új modern hálószoba berendezés eladó.
 Vállal a leggyorsabbtól a legmoder-
 nebb berendezésig minden nemű kárpitos,
 diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.
 Szives pártfogást kér **Garami József**
 a budapesti Steinschneider udv. szálló-
 cég volt munkavezetője.